

ÖZET

BAZI *VACCINIUM* TÜRLERİNİN DOKU KÜLTÜRÜ İLE ÇOĞALTILMASI ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR

YILDIZ, Hasibe

Niğde Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Tarımsal Genetik Mühendisliği

Danışman: Prof. Dr.Sedat SERÇE

Mart 2016, 82 sayfa

Dünya maviyemiş yetiştiriciliği son 20 yılda hızla artmaktadır. Kültür çeşitleri *Vaccinium corymbosum* L. (Yüksek boylu maviyemiş), *V. ashei* Reade (Tavşangözü maviyemiş); *V. angustifolium* Ait. (Alçak boylu maviyemiş) türlerinden ıslah edilmiştir. Önemli bir yetiştiricilik potansiyeline sahip olan Ülkemizde maviyemiş yetiştiriciliği henüz önemli düeye ulaşmamıştır. Bununla birlikte, özellikle Karadeniz Bölgesinde *V. arctostaphylos* L., *V. myrtillus* L. ve *V. uliginosum* L. türleri bulunmaktadır. Bu çalışmada Ülkemiz florasında bulunan *Vaccinium* türlerinin ve yedi adet maviyemiş çeşidinin doku kültürü ile çoğaltılma olanakları araştırılmıştır. Mikroçoğaltım ortamı olarak odunsu bitki ortamı (Woody Plant medium (WPM)) ve Benziladenin (BA), Zeatin ve 6-y-y(Dimethylallylamino)-purine (2-IP) hormon uygulamaları kullanılırken; köklendirme ortamı olarak WPM ve Naftalen asetik asit (NAA) ve İndolbütirik asit (IBA) kullanılmıştır. Çalışma sonucunda tüm yabancı örnek ve çeşitler doku kültürü ile başarılı bir şekilde çoğaltılmıştır. En başarılı mikroçoğaltım ve köklendirme ortamı kullanılan örneğe göre değişiklik göstermiştir. Çalışma kapsamında elde edilen sonuçlar, Ülkemiz florasında ki *Vaccinium* türlerinin yetiştiricilik ve yeni çeşit geliştirme kullanımlarına katkı sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Maviyemiş, doku kültürü, mikroçoğaltma, çeşit

SUMMARY

INVESTIGATION OF TISSUE CULTURE PROPAGATION TECHNIQUES OF SOME *VACCINIUM* SPECIES

YILDIZ, Hasibe

Nigde University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Department of Agricultural Genetic Engineering

Supervisor: Prof. Dr. Sedat SERÇE

March 2016, 82 pages

The World blueberry production has been increased for last 20 years. The blueberry cultivars were derived from *Vaccinium corymbosum* L. (highbush blueberry), *V. ashei* Reade (rabbiteye blueberry); *V. angustifolium* Ait. (lowbush blueberry). In this study, the possibility of the tissue culturing of *Vaccinium* species found in Turkish flora as well as seven blueberry cultivars were investigated. For the micro propagation Woody plant medium (WPM) and one of the hormones of benzyladenine (BA), Zeatin ve 6-yl(Dimethylallylamino)-purine (2-IP), were used while WPM and Naphthalene acetic acid (NAA) and Indole Butyric Acid (IBA) treatments were used as rooting media. All wild samples and cultivars were successfully propagated at the end of study. The most successful culturing and rooting media types varied for different samples used. The results obtained will help utilize the *Vaccinium* species present in Turkish media as crop and genetic resources.

Keywords: Bluberry, tissue culture, micropropagation, variety